

[Ib Thyregod.]

bred folkestemning for, at en del af disse håndskrifter ydes som gave til Island, og man kan ud fra folkelige synspunkter, som det ærede medlem hr. Erik Eriksen fremhævede ved første behandling, give tilslutning hertil. Det var ud fra disse synspunkter, at den regering, som det ærede medlem hr. Erik Eriksen i sin tid var statsminister i, arbejdede for en positiv løsning af dette spørgsmål.

Over for dette hensyn står naturligvis et andet hensyn, som det er rigtigt at fremhæve, hensynet til dansk forskning og dermed hensynet til det arnamagnæanske institut. Jeg tror, at mange af folketingets medlemmer har haft lejlighed til i disse dage at se instituttet og haft lejlighed til at se, at der er tale om et internationalt institut af væsentlig videnskabelig betydning, hvor videnskabsmænd fra hele verden kommer for at studere disse håndskrifter. Jeg tror også, man har fået indtryk af, at det er et institut, som ledes på udmærket måde af professor Helgason, hvor der gøres et stort arbejde dels med videnskabelig forskning, dels med fotografering og dels med konservering af de islandske håndskrifter i det omfang, de beskedne bevillinger, som blev påbegyndt i 1957, tillader det.

Der kan naturligvis rejses nogen tvivl om, hvorvidt Island på samme måde kan gennemføre disse foranstaltninger. Kan de fremskaffe det nødvendige til gennemførelsen af den konservering, som skal foretages? Det er et højt udviklet speciale. Og kan de skaffe det videnskabelige apparat og det biblioteksapparat, som er nødvendig for forskning af disse håndskrifter? Men uanset hensynet til forskningen, den humanistiske videnskab, som forskningen er, mener jeg alligevel, at det må være rimeligt at yde en vis del af de islandske håndskrifter som gave til Island.

Jeg vil gerne i denne forbindelse med den højtærede formands tilladelse citere et afsnit af den kommissionsbetænkning, som det ærede medlem hr. Alsing Andersen omtalte. For så vidt ejendommeligt nok er det det samme sted, som det ærede medlem hr. Alsing Andersen omtalte, som også jeg vil citere. Det er nemlig en udtalelse af professor Brøndum-Nielsen og af nu afdøde professor Carsten Høeg, en udtalelse, som

i øvrigt var tiltrådt af afdøde folketingsmand Otto Himmelstrup, der var udpeget af venstres folketingsgruppe.

Det siges her p. 110, at der som begrundelse for udlevering af håndskrifterne som gave til Island kan anføres det forhold, at årsagen til,

„at så mange islandske håndskrifter findes i Danmark, i væsentlig grad er det tidligere eksisterende, nu ophævede statsfællesskab og — navnlig — det forhold, at Island — hvis største kulturelle indsats ligger på den middelalderlige litteraturs område, og hvor just den boglige kultur både i middelalderen og i nutiden har været usædvanlig rig og dyb — så godt som helt savner de mindesmærker, hvorigennem denne middelalderlige bogkultur er blevet overleveret til nutiden.“

Så nævnes de islandske ønsker, det, som allerede er citeret, og så fortsætter man i kommissionen med at gå ind for en vis begrænset udlevering af islandske håndskrifter. Denne udtalelse fik, som jeg nævnte, tilslutning af afdøde folketingsmand Himmelstrup i kommissionsbetænkningen side 114, hvor det dog til sidst siges:

„Med hensyn til universitetets stilling til det af Arne Magnusson i sin tid oprettede testamente må min umiddelbare opfattelse tilsiige mig, at når testator (Arne Magnusson) med de stærkest mulige udtryk har henlagt ejendomsretten til Københavns universitet, bør ingen statsmyndighed tiltage sig ret til at fratage universitetet de i testamentet omhandlede genstande.“

Det er denne udtalelse fra kommissionen, som for så vidt stemmer i positiv retning med vor opfattelse. Men heraf mener jeg fremgår også ganske klart den fremgangsmåde, der havde været den rigtige. Det rigtige ville naturligvis have været, at man havde optaget forhandlinger med universitetet og med stiftelsen om disse spørgsmål. Jeg mener, at denne udtalelse i kommissionsbetænkningen, som jo er tiltrådt af professor Brøndum-Nielsen og professor Carsten Høeg, må tyde på, at der havde været mulighed for en positiv løsning af det foreliggende spørgsmål om udlevering af en gave til Island. Det, som man skulle have søgt opnået, var enighed med ejerne af håndskriftsamlingen, kommissionen, og så